

Verksamhetsplan 2018

Patientnämnden

Ledamöter

Ordf. Lennart Åström (S)

Vice ordf. Elisabeth Eriksson (S)

Gunnel Sandlund (V)

Johan Johansson (MP)

Margareta Dahlén (NS)

Anita Sköld (M)

Kurt-Åke Andersson (C)

Ersättare

Tomas Junkka (S)

Maria Bergqvist (S)

Kristina Nilsson (V)

Ayse Duyar (MP)

Anita Weinz (NS)

Anne Stenlund (L)

Ann-Christine Rutqvist (C)

Organisation och uppdrag

Patientnämnden är organisatoriskt placerad under fullmäktige. Nämnden består av sju ledamöter och sju ersättare nämndens presidium utgörs av ordförande samt vice ordförande. Nämndens tjänstemän, fyra utredare, nämndsekreterare och kanslichef, alla verksamma inom Region Norrbottens kanslienhet. Patientnämnden har en organisatoriskt självständig ställning gentemot dem som beslutar i hälso- och sjukvårdsfrågor i övrigt.

Nämnden har rätt att från regionens organ och tjänstemän begära de uppgifter och få den hjälp som nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården reglerar uppdraget. Nämnden fullgör sitt uppdrag inom regionens offentligt finansierad hälso- och sjukvård, tandvård samt sådan privat verksamhet som är kopplad till regionen genom samverkansavtal, vårdavtal, entreprenadavtal eller motsvarande.

Nämnden ska vidare, när den enskilde begär det, utse stödperson för de patienter som tvångsvårdas enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård samt de personer som isoleras enligt smittskyddslagen (2004:168).

Patientnämnden har genom avtal med regionens samtliga 14 kommuner uppdraget att sköta patientnämndsverksamheten för deras räkning. Nämnden ska göra Inspektionen för vård och omsorg uppmärksam på förhållanden som omfattas av myndighetens tillsyn.

Omvärldsfaktorer

De senaste åren har regering och landstingen vidtagit åtgärder med syftet att stärka den enskilda patientens ställning i vården genom ny lagstiftning lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården. Konsekvensen av lagändringen innebär ett utökat uppdrag för patientnämnderna. Vårdgaranti, vårdval, rätt till ny medicinsk bedömning

och en mer sammanhållen patientlag är ytterligare exempel på förbättringar i arbetet för ökad patientsäkerhet. Nämnden har sökt nya vägar att utveckla och förbättra informationen till allmänheten, bland annat genom nytt informationsmaterial och förändrat upplägg av kommunbesök.

Patientnämnden har under de senaste åren sett en ökning av inkomna ärenden. Perioden 2012– 2017 ökar ärendena från 643 till 1003, ca 40 %. Antalet stödpersonsuppdrag för perioden har successivt ökat från 46 till 63 pågående uppdrag. Antalet komplexa ärenden ökar likväl som patienternas krav på ökad integritet, självbestämmande och delaktighet. Den direkta anledningen till ökningen är svår att identifiera. Orsakerna kan vara många, en tänkbar anledning kan vara effekter av den nya patientlagens inriktning, patientlag (2014:821), att stärka patientens ställning i vården där informationskravet på vårdens aktörer har ökat. Detta kan i sin tur ha ökat de vårdsökandes medvetenhet om vårdens skyldigheter. Från september 2017 kan medborgarna i Norrbotten i likhet med övriga riket anmäla till patientnämnden via 1177.se.

Vision, värdegrund och etisk plattform

Visionen är utgångspunkten för all verksamhet inom Region Norrbotten:

Norrbottningarna ska ha den bästa självskattade hälsan. Vi strävar efter att ligga i topp även i andra nationella jämförelser. Vi tar ansvar för kvaliteten i dag och i framtiden genom forskning och utveckling.

Tillsammans för Norrbotten – bästa livet, bästa hälsan.

Patientnämnden delar den värdegrund som region Norrbotten har tagit fram för länet och dess medborgare. Värdegrunden omfattar även den nationella etiska plattformen som riksdagen beslutat ska styra de prioriteringar som görs i hälso- och sjukvården.

För patientnämnden och patientnämndens medarbetare betyder detta att med patienters synpunkter och klagomål som underlag bidra till bra bemötande, säkrare, jämställd och jämlik vård. Med målsättningen minskat lidande för patienter och minskade kostnader för undvikbara vårdskador.

Utöver detta har patientnämnden formulerat en egen värdegrund och etisk plattform som innebär att

- nämndens arbete ska genomsyras av en helhetssyn på patienten
- patienter och närstående ska uppleva förtroende och delaktighet i mötet med patientnämnden
- patientnämndens arbete ska präglas av öppenhet, ansvarstagande och problemlösning
- bemötandet ska karakteriseras av respekt för varje individs integritet
- arbeta tillsammans för bästa resultat, för bästa hälsa, respektfullt, jämställt och jämlikt samt
- i behandling av inkomna ärenden också beakta frågor som kan hänföras till gjorda barnkonsekvensanalyser, barnkonventionen och regionens fastställda jämställdhets- och jämlikhetsplaner.

Verksamhet

Patientnämndens uppdrag regleras huvudsakligen i lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården. Enligt lagstiftningen innefattar uppdraget bland annat att bidra till att stärka patientens ställning och till hög patientsäkerhet samt att utse stödpersoner utifrån behov.

Nämnden ska utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter och bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården genom att:

- hjälpa patienter att få den information de behöver för att kunna ta tillvara sina intressen i hälso- och sjukvården
- hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet
- främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal
- återföringen av patienterfarenheter tas tillvara i hälso- och sjukvårdens kvalitets- och patientsäkerhetsarbete
- göra Inspektionen för vård och omsorg uppmärksam på förhållanden som omfattas av myndighetens tillsyn
- lämna en redogörelse över patientnämndsverksamheten till Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg
- tillgången på stödpersoner är sådan att patienternas önskemål kan tillvaratas vid val av stödperson
- stödpersonerna har den kompetens som uppdraget kräver
- brister och risker som uppmärksammas av patientnämnden ska analyseras mer ingående och en bättre återföring till fullmäktige ska utvecklas
- rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter
- informera allmänhet, hälso- och sjukvårdspersonal samt andra berörda för att öka kunskapen om patientnämndens roll och uppdrag som i sin tur genererar ökat underlag till förbättringsarbetet samt
- tertialens ärenden utreds så att nämnden kan behandla dem under innevarande tertial.

Enligt reglementet ska nämnden lämna årlig rapport i februari till fullmäktige med slutsatser och trender baserat på uppdraget och årets arbete. Senast i september samma år ska fullmäktige fastställa styrelsens beredning av patientnämndens rapport.

Strategiska mål inom stödpersonsverksamhet

- Att patientnämndens stödpersonsverksamhet och tvångsvårdade patienters rätt till stödperson är känd av berörda patienter samt av den personal inom hälso- och sjukvården som möter tvångsvårdade patienter.
- Att patientens önskemål, så långt det är möjligt, tillvaratas vid val av stödperson.
- Att tillgången på stödpersoner och deras kompetens är sådan att patienternas önskemål kan tillgodoses av utsedda stödpersoner.

- Att stödperson utses snarast och senast inom fem arbetsdagar efter att anmälan om stödperson inkommit till patientnämndens kansli.
- Att främja ökat deltagarantal vid stödpersonsutbildningar.
- Att avvikelser avseende stödpersonsverksamheten rapporteras till nämnden.
- Att göra nämndens stödpersonsbroschyr känd bland patienter och personal.

För att nå målen kommer nämnden att

- erbjuda stödpersonerna kompetensutveckling i form av föreläsningar och annan utbildning
- erbjuda stödpersonerna handledning och kontinuerligt stöd när behov föreligger
- genomföra årliga möten där stödpersoner och nämnd möts för samtal och utvärdering av verksamheten
- genomföra informationsinsatser riktade till berörd personal inom hälso- och sjukvården
- genomföra möten med samtliga verksamhetschefer där tvångsvårdade patienter finns samt
- bevaka nämndens förslag till förändrade arvodesregler som ger möjlighet till ersättning för förlorad arbetsinkomst i samband med stödpersonsutbildning.

Strategiska mål inom nämndens övriga verksamhet

- Att brister och risker som uppmärksammas av patientnämnden ska analyseras mer ingående och en bättre återföring till fullmäktige ska utvecklas.
- Att nämnden ska utveckla och bredda informationen till vårdgivare, kommuner och civilsamhället.
- Att arbeta för att öka nämndens kunskap om och i sitt ansvarsområde.
- Att samverka med patientnämnderna i norra regionen genom kontinuerliga och gemensamma träffar.

För att nå målen kommer nämnden att

- lägga en allt större tyngdpunkt på analys och uppföljning av inkomna ärenden vid nämndens möten
- verka för att handläggning av inkomna ärenden påbörjas skyndsamt, begäran om yttrande till verksamhet och återkoppling till patient ska ske inom sju arbetsdagar
- tillse att ambitionsnivån om att handlägga och avsluta ärenden inom rimlig tid hålls
- rapportera avvikelser i ärendehantering
- utifrån patientärenden, avslutade av kansliets tjänstemän, fånga upp strukturella frågor som rör vårdsystem, vårdkvalitet och patientsäkerhet för rapportering till berörda nämnder och styrelser inom kommuner och region
- lämna fortlöpande information om nämndens arbete till fullmäktige

- fortsätta att utveckla kommunbesöken så att fler i kommunens ledning, styrelse och nämnder får ökad kunskap och kännedom om patientnämndens uppdrag
- i nämndens samtliga möten och arrangemang för regionens medborgare säkerställa att alla har möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar
- verka för informationsutbyte med revision, fullmäktige och styrelse, vilket bidrar till att nämndens arbete utvecklas samt
- delta i konferenser och seminarier med bäring på patientsäkerhetsområdet.

Prioriteringslista

Patientnämnden har antagit en prioriteringslista som stadgar att nämndens utredare ska prioritera vissa ärendetyper framför övriga om behov av prioritering uppstår. Följande ärendetyper kommer att prioriteras (utan inbördes ordning):

- Svårt sjuka barn
- Barn (prioriterade i lagstiftningen)
- Patienter med livshotande sjukdomar
- Cancerpatienter
- Patienter med invalidiserande sjukdomstillstånd
- Suicidrisk
- Demenssjukdom
- Äldre äldre

Ekonomi

Verksamheten ska bedrivas effektivt inom givna ekonomiska ramar. Patientnämnden måste ha en god ekonomi som ger utrymme för kort- och långsiktig utveckling. För att kunna bistå nämnden i dess uppdrag och möta framtida krav bör personella resurser ligga på samma nivå som i jämförbara regioner.

Kostnader 2018 fördelade enligt beviljad rambudget.

Beräknade kostnader för förtroendevalda	Fördelning av budget under 2018
Budget 495 700 kr	
Arvoden	237 936
Sammanträde, konferens, utbildning	148 710
Bilersättning, resor	84 269
Informationsmaterial	22 802,2
Övriga kostnader	1 982,8
Summa	495 700